

A választmány módosító javaslatait e közgyűlés tárgyalja meg.* Az október 28-i választmányi ülésen kívül választmányunk más alkalommal nem gyűlt össze.

A Szakosztály múltévi költségeivel kapcsolatban tisztelettel jelentem, hogy a Szakosztály munkájára az elmúlt évben 5.739 pengő és 56 fillér állott rendelkezésünkre. Ebből 2.593 pengő és 77 fillér 1940—41. évi maradvány volt, 1942-re az Egyesülettől 2.500 pengőt kaptunk, szakosztályi kiadványokra a Magyar Tudományos Akadémiától 500 pengőt s Mikó Imre-alap címen befizettetett 145 pengő 79 fillér. Ebből az összegből 2.200 pengőt fordított Szakosztályunk folyóiratának, az Erdélyi Múzeumnak támogatására, nem számítva azt az 500 pengőt, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia szakosztályi elnökünkön keresztül közvetlenül juttatott a folyóirat számlájára. 2.500 pengőt az Erdélyi Tudományos Intézet kérésére az Erdélyi Régészeti repertorium-sorozat kiadására fordítottunk, mely így az Erdélyi Tudományos Intézet és Szakosztályunk közös vállalkozása lesz. A kifizetett 2.500 pengővel a sorozat első kötetéhez járultunk hozzá. Ez az első kötet *dr. Roska Márton*nak „Erdélyi őskori régészeti repertoriuma” című munkája; ez az elmúlt napokban meg is jelent. Szakosztályunk ügykezelési költségek, szabályzat- és ügyrend-sokszorosítása, meghívók nyomtatása, felolvasó ülésekkel kapcsolatos diapozitívek készítése címen 196 pengő és 76 fillért adott ki. Pénztári maradványunk, amelyet átvittünk a következő évre, 842 pengő és 80 fillér.

Jelentésemet azzal a reménységgel fejezem be, hogy azok a kezdeményezések, amelyek dési vándorgyűlésünkön és tudományos felolvasó üléseinken megnyilvánultak, a következő esztendőben, Szakosztályunk tagjait új és új munkára serkentve, gazdagabb termést fognak hozni.

Kolozsvárt, 1943. január 18-án.

Dr. Juhász István
szakosztályi titkár

Jelentés a Természettudományi Szakosztály 1942. évi működéséről

A felszabadulás utáni első közgyűlését a Szakosztály 1942. március 17-én tartotta. Ezen a közgyűlésen *Balogh Ernő* elnök vezetésével a tisztikar beszámolt az elnyomatás keserves huszonkét esztendejének küzdelmes szakosztályi életéről, majd az elnök és a tisztikar megbízatásukat a közgyűlésnek visszaadták, hogy az egyesület e szakosztálya is a megváltozott helyzeteknek megfelelően újjáalakulva, most már szabadon, régi hagyományaihoz méltó működést fejthessen ki.

* A szakosztályi közgyűlés kimondta a Szakosztály 1906-ban készült Szervezete és Ügyrendje 6. pontjának módosítását. A módosítások az Egyesület közgyűlésének megerősítő határozata alapján válnak véglegessé. A megerősítés után a Szakosztály kiadja az „Ügyrendet” s azt minden szakosztályi tagnak megküldi. A közgyűlés újraavasztotta azokat a választmányi tagokat (dr. Biró Vencelt, dr. Császár Károlyt, dr. Darkó Akost, dr. Gál Kelelent, dr. Gyalui Farkast, dr. Imre Lajost és dr. Jancsó Elemért), akiknek megbízatása ebben az évben letelt.

A közgyűlés *Ruzitska Béla* korelnök vezetésével a lemondást elfogadva, a lelépő tisztikarnak és különösen Balogh Ernő és Gergely Jenő titkárnak eddigi áldozatos és buzgó működésükért háláját és köszönetét fejezte ki, majd a következő tisztikart választotta meg:

Elnök: *dr. Balogh Ernő*. — Titkár: *dr. Malán Mihály*. — Jegyző: *dr. Hargitai Zoltán*. — Választmányi tagok: *dr. Hankó Béla*, *dr. berei Soó Rezső* és *dr. Szentpétery Zsigmond* tárigazgatókon kívül *dr. Boga Lajos*, *dr. Dávid Lajos*, *dr. Gelei József*, *dr. Győrffy István*, *dr. Gyulai Zoltán*, *dr. Imre Lajos*, *dr. Ruzitska Béla*, *dr. Szász Ferenc*, *dr. Szőkefalvi Nagy Gyula* és *dr. Tulogdy János*.

A tisztikar az egyesületi választmány által tisztségében elismerve, a Szakosztály újjászervezése ügyében 1942. június 18-án tartott választmányi gyűlést; ezen elhatározta, hogy a szaküléseket az őszi folyamán megkezdi. Évente, az egyetemi szünetek kivételével 6—7 szakülést kíván tartani, még pedig minden hónap első hétfőjén. Az ülésen tartandó előadások időtartamát a választmány 20 percen, az ismertetéseket és bemutatásokat 10 percen, a hozzászólásokat 5 percen állapította meg. Elhatározta a választmány azt is, hogy a szakosztály folyóiratát feleleveníti és „Múzeumi Füzetek — Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Matematikai és Természettudományi Közleményei” címen folyóiratot ad ki, amelyben az üléseken elhangzott eredeti előadások, a szakülések jegyzőkönyveinek kivonatai és Erdélyre vonatkozó rövid ismertetések és bibliográfia jelenhetik meg. A folyóirat nyelve magyar, de az értekezésekhez a szerzők kötelesek valamely kongresszusi nyelven megírt kivonatot csatolni úgy, hogy az értekezés és kivonat legnagyobb terjedelme legfeljebb másfél ív legyen. A szerzők értekezéseikből 50 ingyen különlenyomatot kapnak, a szakosztály anyagi megerősödéséig tiszteletdíjat az értekezésekért nem fizet. A folyóirat szerkesztésével a választmány a titkárt bízta meg, ki a szerkesztői tiszteletdíjról előre lemondott. Kimondotta a választmány azt is, hogy folyóiratában, valamint nyomtatványaiban a szakosztály ragaszkodik az akadémiai helyesíráshoz.

Ilyen előzmények után kezdette meg a szakosztály az őszi folyamán szakülések rendezésével tudományos működését. Az 1942. évi folyamán összesen 3 szakülést tartott a szakosztály, mégpedig október 5-én, november 9-én és december 7-én. — Ezeknek a következő volt a tárgysorozata:

1. szakülés: 1942. október 5-én: *Dr. Rotarides Mihály* és *Dr. Wagner János*: Kolozsvár és közelebbi környéke puhatestű (Mollusca) faunája. Bemutatta: *Dr. Hankó Béla*. — *Dr. Kolozsvári Gábor*: Adalékok Erdély kaszáspók faunájához. Bemutatta: *Dr. Hankó Béla*. — *Jászfalusi Lajos*: Nehány balatoni hal oxigénfogyasztásáról.

2. szakülés: 1942. november 9-én: *Dr. Hankó Béla*: A békási és a székely ló. — *Nyárády E. Gyula*: A csomafalvi Délhegy és növényzeti viszonyai. — *Dr. Hargitai Zoltán*: Vegetáció tanulmányok a Szamos vidéken.

3. szakülés: 1942. december 7-én: *Dr. Dezső Lóránt*: A csillagok effektív hullámhosszának mérése. — *Dr. Fábián Gyula*: *Drosophila* populáció változékonysága. — *Dr. Dezső Lóránt*: A magyar csillagászat fejlődése.

Így tehát 3 állattani, 2 növénytani és 1—1 élettani, csillagászati, örökléstani és általános tudománytörténeti jellegű előadás volt a három szakülésen tartott kilenc előadás között.

Az előadásokat a szakosztály a jövő év első felében megjelenő folyóiratában szándékozik közreadni.

Végül meg kell még jegyeznünk azt is, hogy a szakosztály résztvett az egyesület dési vándorgyűlésén is, ahol a szakosztály öt tagja, mégpedig *dr. Balogh Ernő*, *dr. Gelei József*, *dr. Györffy István*, *dr. Gyulai Zoltán* és *dr. Malán Mihály* tartott előadást.

Kolozsvár, 1942. december 31.

Dr. Balogh Ernő
elnök

Dr. Malán Mihály
titkár

Jelentés az Orvostudományi Szakosztály 1942. évi működéséről

Több, mint egy évi kényszerű szünet után 1942. szeptember havában, tehát fél éve se, hatalmas erővel indult meg az Orvostudományi Szakosztály működése. Kötelezte erre a hagyományokban gazdag múlt, erősítette a visszatért Egyetem orvosi karának bekapcsolódása és a munka menetét biztosította az a körülmény, hogy az Orvostudományi Kar — bár a Szakosztály keretein kívül — már egy esztendőn át élt hasonló ütemű tudományos életet. Jóllehet az EME Orvostudományi Szakosztályának annaleséből sajnálatos módon hiányozni fognak a Kolozsvárra visszatért Egyetem tanárainak és a segédtszemélyzetnek első tudományos megnyilatkozásai, örvendetesnek kell mondanunk, hogy legalább most már ismét teljes fegyverzettel és egységesen végzi tudományos életét az EME Orvostudományi Szakosztályában a tudományos közösségi életet óhajtó magyar orvosi gárda. Az EME Orvostudományi Szakosztályának Értesítője örökíti meg egyik krónikásának tollából az Orvostudományi Szakosztály működésének 1942. jelentős részére is kiterjedő szünetelését, illetőleg annak körülményeit, amíg végül is ez év nyarán az egyesület Elnöksége és központi Választmánya tudomásul vette a Szakosztály újjáalakulását és így ez év őszén megindulhatott a szakosztályi élet.

A dési vándorgyűlés megszervezésében való részvétel már a nyár utóján foglalkoztatta a Szakosztály elnökségét. A vándorgyűlésen az Orvosi Szakosztály jelentős mértékben vette ki a maga részét. A Szakosztály elnöke, *vitéz Berde Károly* professzor a kolozsvári Egyetem Rector Magnificusa és Tanácsa nevében mondott a vármegyeház dísztermében üdvözlő beszédet, az együttes előadásorozatban pedig *dr. Parádi Ferenc* ny. kórházi igazgató-főorvos a kolozsvári egyetem orvosi karának századvégi tanáraitól, *dr. Bakay György* kórházi igazgató-főorvos a kórház munkasikerének tényezőiről és *dr. Krompecher István* egyetemi tanár az ember szöveti megújhódó (regenerálódó) képességéről tartott előadást a nagyközönség részére. A vándorgyűlés alkalmával az Orvosi Szakosztály szempontjából a vándorgyűléssel kapcsolatos orvosi továbbképző